LAB 2 QUẢN LÝ TÀI KHOẢN NGƯỜI DÙNG, Ở CỨNG VÀ HỆ THỐNG TẬP TIN

Họ tên và MSSV:Nguyễn Thị Ngọc Yến B2012172

Nhóm học phần: CT17903

- Các sinh viên bị phát hiện sao chép bài của nhau sẽ nhận 0đ cho tất cả bài thực hành của môn này.
 - Bài nộp phải ở dạng PDF, hình minh họa phải rõ ràng chi tiết.

1. Cài đặt CentOS

Thực hiện cài đặt CentOS 9 Stream vào máy tính cá nhân (hoặc máy ảo) của bạn <mark>nếu cần</mark> (KHÔNG cần chụp hình minh họa).

2. Quản lý tài khoản

Tìm hiểu và thực hiện các yêu cầu sau:

2.1. Sử dụng lệnh adduser và passwd để tạo một tài khoản mới với tên đăng nhập có dạng tên.họ (ví dụ: bao.quoc). (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo passwd yen.ngoc
Changing password for user yen.ngoc.
New password:
Retype new password:
passwd: all authentication tokens updated successfully.
[b2012172@localhost ~]$ ■
```

```
rost:x:0:0:root:/root:/bin/bash
bin:x:1:1bin:/bin:/bin/obin/nologin
ddm:x:1:1din:/bin:/bin/obin/nologin
ldm:x:1:1din:/bin:/bin/obin/nologin
ldm:x:1:1din:/bin:/bin:/bin/nologin
lpx:4:7:1p:/var/spool/lpd:/sbin/nologin
sync:x:5:0:sync:/sbin:/bin/sync
sync:x:5:0:sync:/sbin:/bin/sync
shutdown:x:0:0:shutdown:/sbin:/sbin/shutdown
halt:x:7:0:halt:/sbin:/sbin/sbin/halt
mail:x:8:12:mail:/var/spool/mail:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/root:/sbin/nologin
operator:x:11:10:operator:/root:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:10:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:10:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:10:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:10:operator:/var/ftp:/sbin/nologin
operator:x:10:operator:/var/ftp:
```

Quan sát để thấy rằng khi một tài khoản mới được tạo, thư mục cá nhân trong /home và nhóm cá nhân trong /etc/group ứng với tài khoản đó cũng được tạo theo.

```
[b2012172@localhost ~]$ ls /home/
b2012172 yen.ngoc
[b2012172@localhost ~]$ vi /etc/group

[7]+ Stopped vi /etc/group
[b2012172@localhost ~]$ vi /etc/group

[8]+ Stopped vi /etc/group
[b2012172@localhost ~]$
```

```
audio:x:63:
users:x:100:
nobody:x:65534:
utmp:x:22:
utempter:x:35:
input:x:999:
kvm:x:36:
render:x:998:
systemd-journal:x:190:
systemd-coredump:x:997:
dbus:x:81:
polkitd:x:996:
printadmin:x:995:
ssh_keys:x:994:
sgx:x:993:
libstoragemgmt:x:992:
systemd-oom:x:991:
geoclue:x:990:
tss:x:59:clevis
cockpit-ws:x:989:
cockpit-wsinstance:x:988:
sssd:x:986:
setroubleshoot:x:985:
pipewire:x:984:
flatpak:x:983:
clevis:x:982:
brlapi:x:981:
gdm:x:42:
    me-initial-setup:x:980:
sshd:x:74:
chrony:x:979:
dnsmasq:x:978:
tcpdump:x:72:
b2012172:x:1000:
ven.ngoc:x:1001:
```

2.2. Mở file /etc/shadow và cho biết mật khẩu bạn vừa tạo cho tài khoản mới sử dụng giải thuật băm nào? Dựa vào đâu để biết điều đó? (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo vi /etc/shadow

[10]+ Stopped sudo vi /etc/shadow

[b2012172@localhost ~]$ 

tcpdump:!!:19587:::::
b2012172:$6$o6MWFL/D1iHI61SH$uGwPSbdqUm8KAimEXlaizJoFIzeSZfukV7F3fe10Tu8CuP/Ye9iYoz7IJ8HG6I5DhyGkrAAOXRYw8TPmcKqY0/::0:99999:7::
Wen.ngoc:$6$/.Qcw/bjIv5hqYnS$YtatTiNJEP1G8cJFBqGQmMb9xnT3geGEjkgi3a/xnOoDItgbNuPqPUAa01/a20XCMCp3MkLTveEz5G3QWyjyL/:19589:0:9995:7:::

38,1 Bot
```

Theo đó ta thấy id = 6 è dùng SHA-512 để băm.

\$<id>[\$<param>=<value>(,<param>=<value>)*][\$<salt>[\$<hash>]]

where

- . id: an identifier representing the hashing algorithm (such as 1 for MD5, 5 for SHA-256 etc.)
- · param name and its value : hash complexity parameters, like rounds/iterations count
- · salt : radix-64 encoded salt
- . hash: radix-64 encoded result of hashing the password and salt

The radix-64 encoding in crypt is called B64 and uses the alphabet ./0123456789ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUWXXYZabcdefghijklmnopqrstuvwxyz which is different than the more common RFC 4648 base64

Scheme id	Schema	Example
	DES	Kyq4bCxAX3kbg
_	BSDI	_EQ0.jzhSVeUyoSqLupI
1	MD5	\$1\$etNnh7FA\$OlM7eljE/B7F134XYNnk81
2, 2a, 2b, 2x, 2y	bcrypt	\$2a\$10\$VIhIOofSMqgdGlL4wzE//e.77dAQGqntF/1dT7bqCrVtquInWy2qi
3	NTHASH	\$3\$\$8846f7eaee8fb117ad06bdd830b7586c
5	SHA-256	\$5\$9ks3nNEqv31FX.F\$gdEoLFsCRsn/WRN3wxUnzfeZLoooVlzeF4WjLomTRFD
6	SHA-512	\$6\$qoE2letU\$wNPRl.PVczjzeMVgjiA8LLy2nOyZbf7Amj3qLIL978o18gbMySdKZ7uepq9tmMQXxyTIrS12Pln.2Q/6Xscao0

2.3. Thiết lập ngày hết hạn cho tài khoản ở 2.1 là ngày 31/12/2023 (chụp hình minh hoa).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo usermod -e 12/31/2023 yen.ngoc
[sudo] password for b2012172:
[b2012172@localhost ~]$ ch
bash: ch: command not found...
Similar command is: 'sh'
[b2012172@localhost ~]$ chage -l yen.ngoc
chage: Permission denied.
[b2012172@localhost ~]$ sudo chage -l yen.ngoc
Last password change
                                                        : Aug 20, 2023
assword expires
                                                        : never
assword inactive
                                                        : never
Account expires
                                                        : Dec 31, 2023
Minimum number of days between password change
                                                        : 0
Maximum number of days between password change
                                                        : 99999
Number of days of warning before password expires
[b2012172@localhost ~]$
```

2.4. Tạo một nhóm người dùng với tên nhóm là mã lớp của bạn. Thêm tài khoản ở 2.1 vào nhóm vừa tạo (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo groupadd CT17903

[b2012172@localhost ~]$ sudo usermod -a -G Ct17903 yen.ngoc

usermod: group 'Ct17903' does not exist

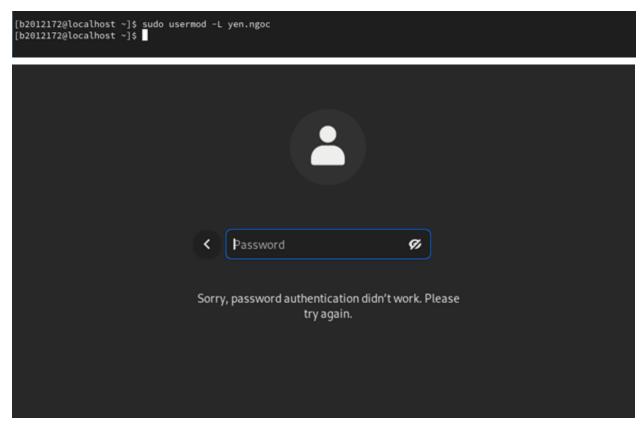
[b2012172@localhost ~]$ sudo usermod -a -G CT17903 yen.ngoc

[b2012172@localhost ~]$ groups yen.ngoc

yen.ngoc : yen.ngoc CT17903

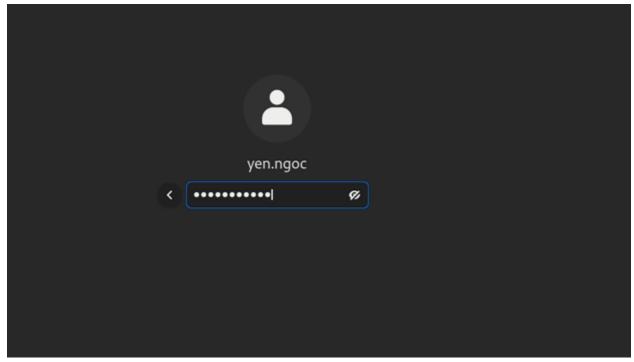
[b2012172@localhost ~]$
```

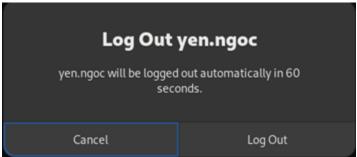
2.5. Thực hiện khóa tài khoản ở 2.1, sau đó đăng nhập thử và quan sát (chụp hình minh hoạ).

2.6. Mở khóa tài khoản ở 2.1 (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo usermod -U yen.ngoc
[sudo] password for b2012172:
[b2012172@localhost ~]$
```


3. Quyền root (Root privilege) và sudo

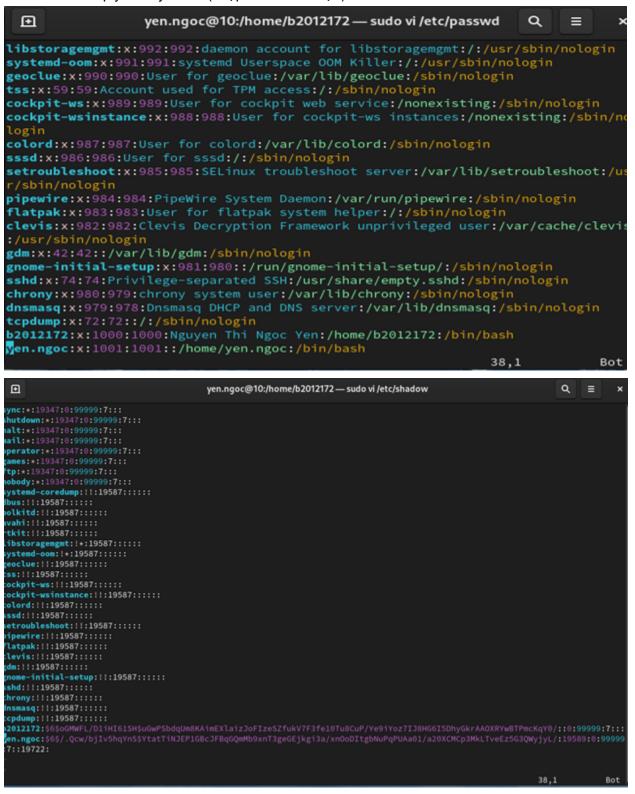
Tìm hiểu và thực hiện các yêu cầu sau:

3.1. Quyền root là gì?

Quyền root: là quyền hạn mà tài khoản root có trên hệ thống, có đặc quyền lớn nhất trên hệ thống và có quyền lực tuyệt đối (truy cập đầy đủ vào tất cả các file và lệnh) như sửa đổi hệ thống theo bất kỳ cách nào bạn muốn, cấp và thu hồi quyền truy cập cho những user khác.

- 3.2. Nêu các ưu điểm của việc dùng sudo so với dùng su (chuyển sang tài khoản root).
 - → Cho phép quản trị kiểm soát các thao tác của người dùng can thiệp đến hệ thống.
 - → Giao quyền thực thi với tiêu chí "đúng người đúng việc".
 - → Thể hiện ưu thế khi thực thi lệnh từ xa thông qua Telnet/SSH.

3.3. Mô tả các bước (chụp hình minh họa) để cấp quyền sudo cho tài khoản ở 2.1. Sau đó cho một ví dụ để kiểm chứng xem tài khoản này đã thực sự được cấp quyền hay chưa (chụp hình minh họa).


```
▣
                                                 yen.ngoc@10:/home/b2012172 -- sudo vi /etc/sudoers
                                                                                                                                              Ξ
 efaults secure_path = /sbin:/bin:/usr/sbin:/usr/bin
# service management apps and more.
# Nsys ALL = NETWORKING, SOFTWARE, SERVICES, STORAGE, DELEGATING, PROCESSES, LOCATE, DRIVERS
Nwheel ALL=(ALL) ALL
NQTHT ALL=(ALL) ALL
## Same thing without a password
## Allows members of the users group to mount and unmount the
## cdrom as root
## Allows members of the users group to shutdown this system # %users localhost=/sbin/shutdown -h now
/etc/sudoers" [readonly] 121L, 4348B
                                                                                                                                  114,0-1
                                                                                                                                                 Bot
[b2012172010 ~]$ sudo visudo /etc/sudoers
[sudo] password for b2012172:
[1]+ Stopped
                                     sudo visudo /etc/sudoers
[b2012172@10 ~]$ sudo visudo /etc/sudoers
visudo: /etc/sudoers busy, try again later
 [b2012172@10 ~]$ sudo vi /etc/sudoers
[b2012172@10 ~]$ su yen.ngoc
Password:
[yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /etc/passwd
[sudo] password for yen.ngoc:
[yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /etc/shadow
[yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /etc/sudoers
[yen.ngoc@10 b2012172]$
```

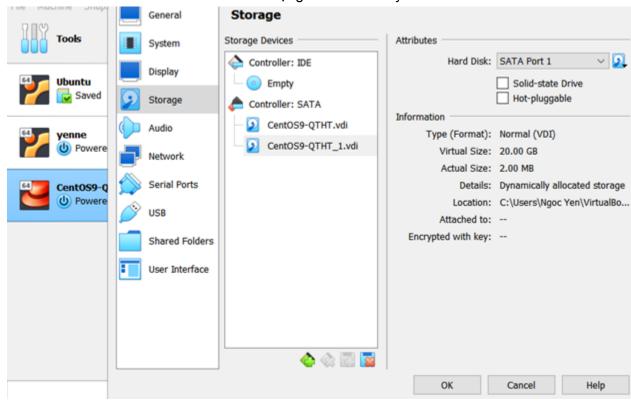
3.4. Thu hồi quyền sudo của một tài khoản ở 2.1 (chụp hình minh họa).

```
[b2012172@10 ~]$ sudo gpasswd ~d yen.ngoc QTHT
[sudo] password for b2012172:
Removing user yen.ngoc from group QTHT
[b2012172@10 ~]$ groups yen.ngoc
yen.ngoc : yen.ngoc CT17903
[b2012172@10 ~]$ su yen.ngoc
Password:
[yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /etc/passwd
yen.ngoc is not in the sudoers file. This incident will be reported.
[yen.ngoc@10 b2012172]$
```

4. Đĩa và phân vùng ổ cứng

Tìm hiểu và thực hiện các yêu cầu sau:

4.1. Thêm một ổ cứng vào máy ảo CentOS. Nếu đã cài CentOS trực tiếp vào máy tính cá nhân thì có thể sử dụng 1 USB để thay thế.

4.2. Sử dụng lệnh fdisk và mkfs để tạo và format một phân vùng trên ổ cứng vừa mới thêm ở 4.1 (chụp hình minh hoạ)

```
[b2012172@10 ~]$ sudo fdisk /dev/sdb
Changes will remain in memory only, until you decide to write them.
Be careful before using the write command.
Command (m for help): n
Partition type
  p primary (1 primary, 0 extended, 3 free)
e extended (container for logical partitions)
Select (default p): p
Partition number (2-4, default 2): 2
First sector (21000001-41943039, default 21000192): 210001
First sector (21000001-41943039, default 21000192): 21000001
Last sector, +/-sectors or +/-size{K,M,G,T,P} (21000001-41943039, default 41943039): 41943039
Created a new partition 2 of type 'Linux' and of size 10 GiB.
Command (m for help): w
The partition table has been altered.
Calling ioctl() to re-read partition table.
Syncing disks.
[b2012172@10 ~]$ sudo fdisk -l
```

```
Disklabel type: dos
Disk identifier: 0xb3e3f9ed
          Boot Start End Sectors Size Id Type

★ 2048 2099199 2097152 1G 83 Linux

2099200 41943039 39843840 19G 8e Linux LVM
/dev/sdal *
/dev/sda2
Disk /dev/sdb: 20 GiB, 21474836480 bytes, 41943040 sectors
Disk model: VBOX HARDDISK
Units: sectors of 1 * 512 = 512 bytes
Sector size (logical/physical): 512 bytes / 512 bytes
I/O size (minimum/optimal): 512 bytes / 512 bytes
Disklabel type: dos
Disk identifier: 0x6aae7a29
Device
          Boot Start
                              End Sectors Size Id Type
               2048 21000000 20997953 10G 83 Linux
21000001 41943039 20943039 10G 83 Linux
/dev/sdb1
/dev/sdb2
Disk /dev/mapper/cs_10-root: 17 GiB, 18249416704 bytes, 35643392 sectors
Units: sectors of 1 * 512 = 512 bytes
Sector size (logical/physical): 512 bytes / 512 bytes
I/O size (minimum/optimal): 512 bytes / 512 bytes
Disk /dev/mapper/cs_10-swap: 2 GiB, 2147483648 bytes, 4194304 sectors
Units: sectors of 1 * 512 = 512 bytes
Sector size (logical/physical): 512 bytes / 512 bytes
I/O size (minimum/optimal): 512 bytes / 512 bytes [b2012172@10 ~]$
[b2012172@10 ~]$ mkfs.
mkfs.cramfs mkfs.ext3 mkfs.fat
                                        mkfs.msdos mkfs.xfs
mkfs.ext2 mkfs.ext4 mkfs.minix mkfs.vfat
[b2012172@10 ~]$ mkfs.ext4 /dev/sdb1
mke2fs 1.46.5 (30-Dec-2021)
mkfs.ext4: Permission denied while trying to determine filesystem size
[b2012172@10 ~]$ sudo mkfs.ext4 /dev/sdb1
[sudo] password for b2012172:
mke2fs 1.46.5 (30-Dec-2021)
Creating filesystem with 2624744 4k blocks and 657072 inodes
Filesystem UUID: ce88437b-c58b-4a92-b2ec-ff3bbfb3d7ae
Superblock backups stored on blocks:
        32768, 98304, 163840, 229376, 294912, 819200, 884736, 1605632
Allocating group tables: done
Writing inode tables: done
Creating journal (16384 blocks): done
Writing superblocks and filesystem accounting information: done
```

4.3. Tạo thư mục mới có tên /data bằng quyền sudo. Mount phân vùng ổ cứng ở 4.2 tới thư mục /data (chụp hình minh hoạ)

```
[b2012172@10 ~]$ sudo mkdir /data
[sudo] password for b2012172:
```

```
b2012172@10 ~]$ sudo mount /dev/sdb1 /data
[b2012172@10 ~]$ df -h
Filesystem
                       Size
                             Used Avail Use% Mounted on
                                          0% /dev
devtmpfs
                       4.0M
                                  4.0M
                                          0% /dev/shm
tmpfs
                       882M
                                   882M
                       353M 5.6M
                                          2% /run
                                   348M
/dev/mapper/cs_10-root
                       17G 5.5G
/dev/sdal
                       960M
                             312M
                                   649M
                                         33% /boot
tmpfs
                       177M
                             100K
                                   177M
                                         1% /run/user/1000
                       9.8G 24K 9.3G
/dev/sdb1
                                          1% /data
[b2012172@10 ~]$ sudo vi /etc/fstab
[b2012172@10 ~]$ bl
blkdeactivate
                blkid
                                   blkparse
                                                     blktrace
                                                                       blockdev
                                                                                         bluetoothctl
blkdiscard
                 blkiomon
                                   blkrawverify
                                                     blkzone
                                                                       bluemoon
                                                                                         bluetooth-sendto
[b2012172@10 ~]$ sudo blkid /dev/sdb1
/dev/sdb1: UUID="ce88437b-c58b-4a92-b2ec-ff3bbfb3d7ae" TYPE="ext4" PARTUUID="6aae7a29-01"
[b2012172@10 ~]$ ^C
[b2012172@10 ~]$ sudo vi /etc/fstab
[b2012172@10 ~]$ <u>s</u>udo mount -a
                                                       defaults
/dev/mapper/cs_10-root /
UUID=239ae4b7-cca3-4fec-b8f4-84a83fa23148 /boot
                                                                         defaults
/dev/mapper/cs_10-swap none
                                                       defaults
UUID=ce88437b-c58b-4a92-b2ec-ff3bbfb3d7ae /data
                                                                          defaults
```

4.4. Thực hiện lệnh df -h để xem kết quả. (chụp hình minh hoạ)

```
[b2012172@10 ~]$ df -h
Filesystem
                       Size Used Avail Use% Mounted on
devtmpfs
                               0 4.0M 0% /dev
                       4.0M
tmpfs
                       882M
                                   882M
                                         θ% /dev/shm
tmpfs
                       353M 5.6M
                                         2% /run
                                   348M
/dev/mapper/cs_10-root
                       17G 5.5G
                                   12G
                                        33% /
/dev/sdal
                       960M 312M
                                   649M
                                        33% /boot
tmpfs
                       177M 100K
                                  177M
                                         1% /run/user/1000
/dev/sdb1
                       9.8G
                              24K
                                  9.3G
                                         1% /data
```

- 5. Phân quyền trên hệ thống tập tin
 - **5.1.** Tạo nhóm người dùng nhanvien, thêm người dùng ở 2.1 vào nhóm nhanvien

```
[b2012172@10 ~]$ sudo groupadd nhanvien
groupadd: group 'nhanvien' already exists
[b2012172@10 ~]$ sudo usermod -a -G nhanvien yen.ngoc
[b2012172@10 ~]$ groups yen.ngoc
yen.ngoc : yen.ngoc CT17903 nhanvien
```

5.2. Chuyển nhóm chủ sở hữu của thư mục /data sang nhanvien. Phân quyền cho thư mục /data là chủ sở hữu có quyền read, write và execute, nhóm chủ sở hữu có quyền read và execute, những người khác không có bất kỳ quyền gì cả (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@10 ~]$ sudo chgrp nhanvien /data
[b2012172@10 ~]$ getfacl /data
getfacl: Removing leading '/' from absolute path names
file: data
# owner: root
# group: nhanvien
user::rwx
group::r-x
other::r-x
[b2012172@10 ~]$ sudo chmod 750 /data
[b2012172@10 ~]$ getfacl /data
getfacl: Removing leading '/' from absolute path names
# file: data
# owner: root
# group: nhanvien
user::rwx
group::r-x
other::---
```

5.3. Dùng quyền sudo tạo tập tin /data/file1.txt. Sau đó dùng tài khoản ở 2.1 tạo tập tin /data/file2.txt. Quan sát và cho biết kết quả trong 2 trường hợp (chụp hình minh hoạ).

Vì nhóm người dùng trong nhân viên chỉ có đọc và thực thi nên không được phép.

```
[b2012172@10 ~]$ sudo /data/filel.txt
sudo: /data/filel.txt: command not found
[b2012172@10 ~]$ sudo vi /data/filel.txt
[b2012172@10 ~]$ cat /data/filel.txt
:at: /data/filel.txt: Permission denied
[b2012172@10 ~]$ sudo cat /data/filel.txt
tap tin filel.txt
[b2012172@10 ~]$ su yen.ngoc
Password:
[yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /data/file2.txt
[sudo] password for yen.ngoc:
yen.ngoc is not in the sudoers file. This incident will be reported.
```

5.4. Dùng tài khoản ở 2.1 *mở và thay đổi nội dung* tập tin /data/file1.txt, cho biết kết quả (chụp hình minh hoạ).

Vì nhóm người dùng trong nhân viên chỉ được phép đọc, không có quyền chỉnh sửa nên không thể thực thi.

/data/file1.txt (chup hình minh hoa)

5.5. Cấp quyền cho tài khoản 2.1 có thể thay đổi nội dung tập tin

```
[b2012172@10 ~]$ sudo chmod o+w /data/file1.txt
[sudo] password for b2012172:
[b2012172@10 ~]$ getfacl /data
getfacl: Removing leading '/' from absolute path names
file: data
owner: root
 group: nhanvien
user::rwx
group::r-x
other::---
[b2012172@10 ~]$ sudo ls -l /data
total 20
                         18 Aug 21 23:22 file1.txt
drwx-----. 2 root root 16384 Aug 21 22:46 lost+found
[b2012172@10 ~]$ su yen.ngoc
yen.ngoc@10 b2012172]$ sudo vi /data/file1.txt
[sudo] password for yen.ngoc:
yen.ngoc is not in the sudoers file. This incident will be reported.
yen.ngoc@10 b2012172]$ vi /data/file1.txt
[yen.ngoc@10 b2012172]$ cat /data/file1.txt
da su tap tin file1.txt
[yen.ngoc@10 b2012172]$
```

5.6. Tạo thêm một tài khoản mới newuser, dùng tài khoản này mở tập tin /data/file1.txt, cho biết kết quả (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@10 ~]$ sudo useradd newuser
useradd: user 'newuser' already exists
[b2012172@10 ~]$ sudo passwd newuser
Changing password for user newuser.
New password:
BAD PASSWORD: The password fails the dictionary check - it is too simplistic/systematic
Retype new password:
Sorry, passwords do not match.
passwd: Authentication token manipulation error
[b2012172@10 ~]$ sudo passwd newuser
Changing password for user newuser.
New password:
BAD PASSWORD: The password is shorter than 8 characters
Retype new password:
Sorry, passwords do not match.
passwd: Authentication token manipulation error
b2012172@10 ~]$ sudo passwd newuser
Changing password for user newuser.
New password:
BAD PASSWORD: The password contains the user name in some form
Retype new password:
passwd: all authentication tokens updated successfully.
[b2012172@10 ~]$ su newuser
Password:
[newuser@10 b2012172]$ vi /data/file1.txt
```


5.7. Dùng quyền sudo tạo thư mục /report và tạo nhóm người dùng quantri. Phân quyền trên thư mục /report sao cho nhóm quantri có quyền read, write và execute, nhóm nhanvien có quyền read và execute, người dùng ở 2.1 có quyền execute, những người khác không có bất kỳ quyền gì cả (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@10 ~]$ sudo setfacl -m u:yen.ngoc:x /report
[b2012172@10 ~]$ sudo setfacl -m o:--- /report
[b2012172@10 ~]$ getfacl /report
[getfacl: Removing leading '/' from absolute path names
[file: report
[owner: root
[group: root
[iser::rwx
[iser::yen.ngoc:--x
[group::r-x
[group::nhanvien:r-x
[group:quantri:rwx
[ask::rwx
[as
```